

سه حکیم مسلمان

سید حسین نصر

مترجم: احمد آرام

فهرست مطالب

۰	پیشگفتار
۱	سپاسگزاری
۲	مقدمه مؤلف بر ترجمه فارسی
۳	مقدمه
۴	فصل اول این‌سینا و فیلسوف - دانشمندان (فلسفه)
۵	حکمای پیش از این‌سینا
۶	زندگینامه مختصری از این‌سینا
۷	مجموعه آثار این‌سینا
۸	بحث وجود یا وجودشناسی
۹	جهانشناسی و فرشته‌شناسی
۱۰	علوم طبیعی و ریاضی
۱۱	علم النفس
۱۲	دین و وحی

۴۵	فلسفه باطنی	
۴۷	مکتب ابن سینا	
۵۵	سهروردی و اشراقیان	فصل دوم
۵۵	زمینه پیش از سهروردی	
۵۸	زندگی و آثار سهروردی	
۶۲	منابع حکمت اشراق	
۶۵	هرمس	
۶۵	سهروردی	
۶۶	معنی اشراق	
۶۷	طبقات دانایان	
۶۸	تمثیل و رمز جغرافیایی	
۶۹	حکمت اشراق و مبانی اساسی آن	
۷۰	انتقاد از فلسفه مشائی	
۷۳	نورالانوار و مباحث وجود	
۷۴	فرشتگان	
۷۸	طبیعت و علم النفس	
۸۰	معداد و وصال معنوی	
۸۱	اهمیت حکایات تمثیلی	
۸۳	حکمت اشراقی	
۸۷	ابن عربی و متصوفه	فصل سوم
۸۷	میراث تصوف	

۹۴	مقام ابن عربی
۹۵	زندگانی عارف مرسیه
۱۰۲	تألیفات
۱۰۵	«منابع» ابن عربی
۱۰۶	اصول اعتقادات
۱۰۸	زبان رمزی
۱۰۹	وحدث وجود
۱۱۴	اسماء و صفات الهی
۱۱۵	انسان کامل و کلمه
۱۱۷	آفرینش و جهانشناسی
۱۱۹	وصال
۱۲۲	وحدث ادبیان
۱۲۴	تصوف پس از ابن عربی
۱۲۹	حوالی فصل اول
۱۴۷	حوالی فصل دوم
۱۵۷	حوالی فصل سوم
۱۷۳	فهرست موضوعی

تقدیم درگاه شیخ اجل عیسی نورالدین
علوی در قاوی شاذلی گردید.

پیشگفتار

هنگامی که از استاد نصر دعوت شد تا در ایام اقامت در «مرکز تحقیقات در ادیان جهانی» در باره سه حکیم مسلمان سخنرانی کنند، بنای ایشان بر آن نبود که این سخنرانیها چاپ و منتشر شود؛ ولی مستمعان قدرشناس اصرار ورزیدند که سخنرانیها به صورت کتابی در دسترس ایشان قرار گیرد. و ما از استاد نصر سپاسگزاریم که به تقاضای آنان پاسخ مثبت دادند. نیز از دستگاه انتشارات دانشگاه هاروارد بسیار امتنان داریم که به آسانی همکاری نمودند تا انتشار آن سخنرانیها به صورت کتاب حاضر امکان پذیرفت.

بحث و تحقیق روشن استاد نصر درباره سه متفکر مسلمان - که در این کتاب آمده - سبب آن خواهد شد که خوانندگانی که پیش از این با آثار آن متفکران آشنایی نداشته‌اند، فرصت یابند تا میراث گرانبهای اسلامی را از دیدگاه جدیدی بیستند. همان‌گونه که خود ایشان گفته‌اند: «هر یک از آنان از چشم اندازی سخن می‌گوید که آزموده شده و حیات داشته، و از

نظری جهانی بحث می‌کند که نسلهای متوالی حکیمان و عارفان در طی قرون آن را مورد تأمل و مشاهده قرار داده‌اند.»

کتاب استاد نصر از لحاظ دیگری نیز اهمیت دارد. این کتاب نخستین جلد از یک سلسله کتابهای مشابه است که توسط مرکز تحقیقات زیر عنوان «مطالعات هاروارد درباره ادیان جهانی» به تدریج منتشر خواهد شد.

دایره المعارف
مدیر مرکز تحقیقات در ادیان جهانی